

ชื่อเรื่องวิจัย: การพัฒนาและส่งเสริมการใช้สารฆ่าแมลงจากธรรมชาติเพื่อผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย
ชื่อผู้วิจัย: รองศาสตราจารย์สุภาภรณ์ ดุลสัมพันธ์
ปีที่วิจัย: 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาและส่งเสริมการใช้สารฆ่าแมลงจากธรรมชาติเพื่อผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย ซึ่งศึกษากับกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยทำการทดสอบก่อนและหลังการดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องสารกำจัดศัตรูพืช และการใช้สารฆ่าแมลงจากธรรมชาติ มีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดศัตรูพืช และคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการใช้สารกำจัดศัตรูพืชจากธรรมชาติของเกษตรกร ก่อนและหลังการดำเนินการฝึกอบรม เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจงและไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรในอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท จำนวน 49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบจับคู่ (Paired Sample t-Test)

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรเป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.18 และเพศชาย ร้อยละ 40.82 เกษตรกร มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.69 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 51.02 มีประสบการณ์ในการเพาะปลูก 1-10 ปี ร้อยละ 44.40 และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับสารกำจัดศัตรูพืช 5 ครั้ง ในรอบ 1 ปี ร้อยละ 32.65

การศึกษาศถานการณ์การจัดการศัตรูพืช พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืชมากที่สุด ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา การใช้สารกำจัดศัตรูพืชมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปีที่ผ่านมาเกษตรกรควบคุมศัตรูพืชด้วยการใช้สารเคมีมากที่สุด โดยมีเหตุผลว่า สารกำจัดศัตรูพืชจากธรรมชาติมีประสิทธิภาพต่ำ

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดศัตรูพืช และคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการใช้สารฆ่าแมลงจากธรรมชาติของเกษตรกร ก่อนและหลังได้รับการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยหลังได้รับการฝึกอบรม เกษตรกรมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ($\bar{x}$ จาก 13.55 เป็น 18.04) และคะแนนเจตคติต่อการใช้สารกำจัดศัตรูพืชจากธรรมชาติเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ($\bar{x}$ จาก 25.94 เป็น 28.86)

จากผลการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการฝึกอบรมทำให้เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงความรู้ในเรื่องสารกำจัดศัตรูพืช และเจตคติต่อการใช้สารฆ่าแมลงจากธรรมชาติ และนำไปสู่การใช้สารฆ่าแมลงจากธรรมชาติเพื่อผลผลิตที่ปลอดภัย

คำสำคัญ: สารกำจัดศัตรูพืช สารฆ่าแมลงจากธรรมชาติ